

ESTER LIBER

ur. 1936; Ulanów

Miejsce i czas wydarzeń	Niemcy, 1947-1948 rok
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", Żydzi, obóz przejściowy

Pobyt w obozie przejściowym w Niemczech 1947-1948

Przyjechali [ludzie] z Izraela, przyniosły nam orange [pomarańcze] i macę i robiliśmy Pesach. Później przyszli ci żydowscy młodzi mężczyźni, którzy byli w armii angielskiej. To Ben Gurion powiedział: „Idźcie do armii angielskiej [walczyć] przeciw Niemcom”, bo Niemcy już były koło Egiptu. A byli tu mężczyźni, co mieli rodziny i wiedzieli o naszym domu dziecka. Wszystkie [dzieci] chciały do Izraela. Powiedzieli nam, że tam też jest wojna, że walczą, chcą [przyprowadzić] nas do naszego domu. Ale Ruchcia beze mnie nie chciała iść.

A przed tym przeszliśmy do Piotrolesia [Pieszyce]. Był jeden dom, który należał do Niemców, ale wszystkie uciekły, więc zrobiono tam dom dziecka. Byliśmy tam, nie pamiętam ile czasu. I tam przyszli ci izraelscy mężczyźni i wzięli nas w nocy na stronę amerykańską. Całą noc szliśmy. A ja szłam i... spałam. Ale szłam razem z moją siostrą. Tam nas zostawili. Nie, przed tym byliśmy na francuskiej zone [strefie] i tam były komórki. Oni nam robili śniadanie i jedzenie. Był jeden nauczyciel, on nas uczył „ej, bi, si” po hebrajsku. To ja umiałam pisać. Bardzo chcieliśmy się uczyć. Byliśmy tam nie wiem ile czasu. I stamtąd przeszliśmy na amerykańską zone. Tam Joint nam dał jedzenie. I dwa lata. Ja szłam do szkoły już, po hebrajsku nas uczyły. Taka guła wyrosła mi. Teraz ja myślę, że to może być rak u dzieci. Wzięli mnie do szpitala niemieckiego i przyszli lekarze Niemcy i mieli stetoskopy, a ja bałam się ich, krzyczałam: „Nie chcę! Nie chcę!” – po polsku tylko; oni chcieli zbadać mnie, nie dałam im. [Przyprowadzili] komórkę, co rozmawiała po polsku, ona była taka świetna, dobra. Przyniosła mi też cukierek. I byłam, nie wiem, tydzień czy dwa, i wróciłam do lagru, do Żydów. Dwa lata [tam byliśmy], [19]47 i 48.

Data i miejsce nagrania	2017-12-03, Hajfa
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"